

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2022 ROK

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zwany dalej Programem, jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów generowanych przez używanie substancji psychoaktywnych i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych oraz społecznych na terenie Miasta i Gminy Września. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Września. Program uwzględnia cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia, w szczególności obejmujące profilaktykę uzależnień.

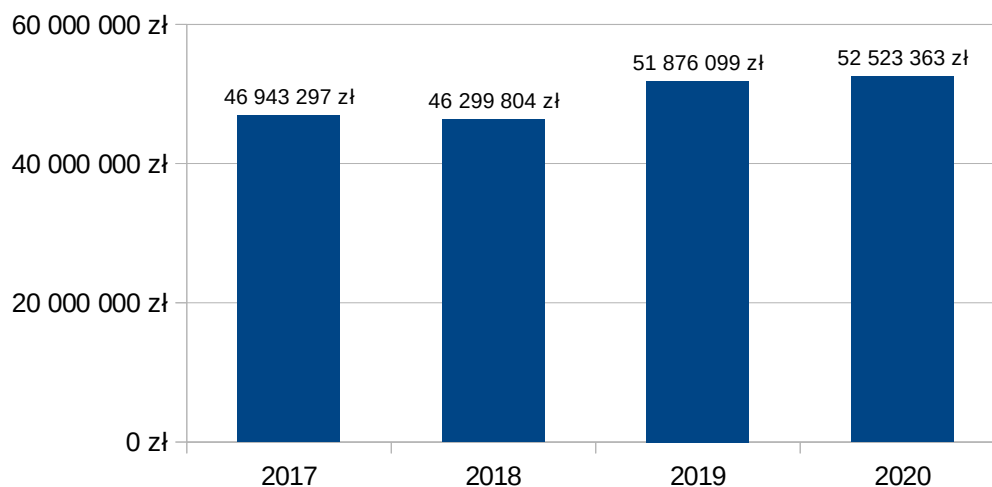
Wiążące akty prawne:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ,
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2020-2025,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2007 w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

UŻYWANIE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY WRZEŚNIA

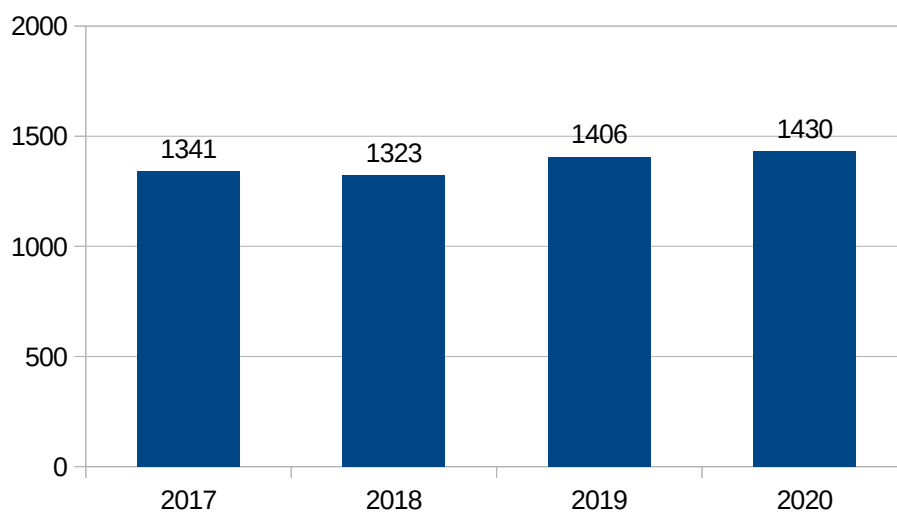
W 2020 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie miasta i gminy Września wyniosła łącznie 52 523 363 zł, w tym 22 813 127 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 5 194 176 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 24 516 059 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. (Sprawozdania z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA – G1). Można zauważyć wzrost wartości sprzedanego alkoholu w latach 2019-2020.

Wykres 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie miasta i gminy Września w latach 2017-2020.

W 2020 roku wartość sprzedanego w naszej gminie alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia kształtowała się na poziomie 1 430 zł. W porównaniu do roku poprzedniego wartość ta wzrosła o 1,7%.

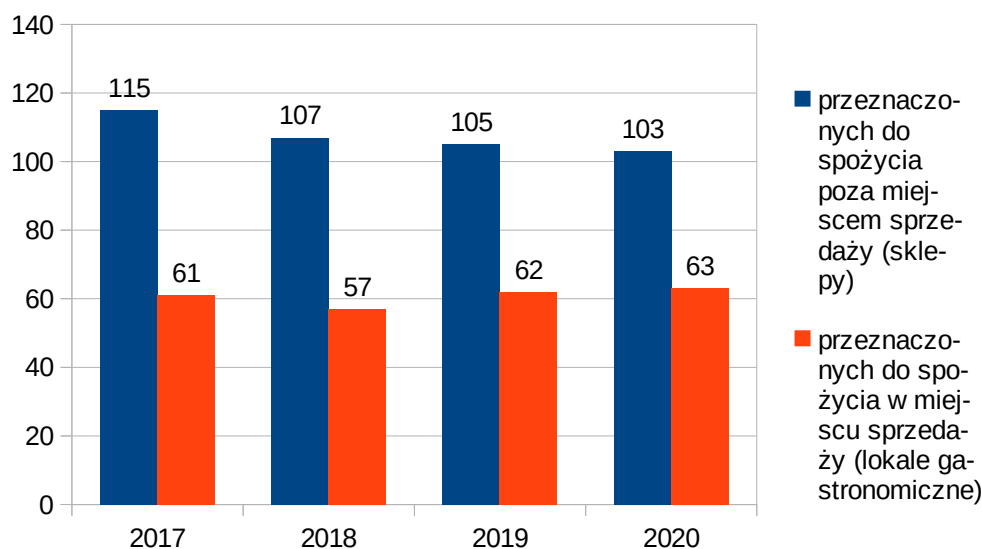
Wykres 2. Wartość alkoholu sprzedanego na terenie Miasta i Gminy Września na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia w latach 2017-2020 (w złotych).

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1.

Na terenie Miasta i Gminy Września w roku poprzednim znajdowało się łącznie 166 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 103 przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży i 63 przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (gastromia). Liczba sklepów, w których prowadzona jest sprzedaż alkoholu pozostaje od trzech lat na podobnym poziomie. Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada w naszej gminie 276 osób, w Polsce wg danych PARPA to 266 osób.

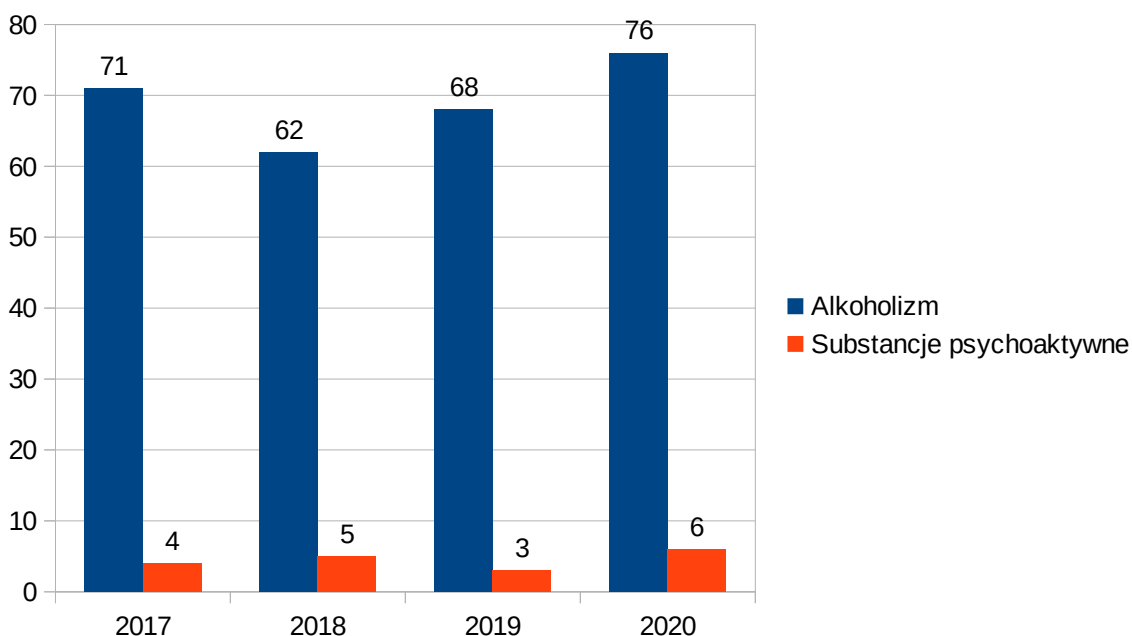
Wykres 3. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście i Gminie Września na przestrzeni lat 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1.

W 2020 roku z powodu alkoholizmu pomoc i wsparcie z Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrześni otrzymało 76 rodzin – w stosunku do roku 2018 i 2019 ich liczba uległa zwiększeniu. Należy mieć na uwadze, że jest to wartość wskazująca alkoholizm jako główny powód wsparcia, ale ten problem dotyczy również rodzin, które korzystają z pomocy z innych powodów, np. niepełnosprawność. Dla porównania, liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka, wśród których są osoby używające środki psychoaktywne jest na niskim poziomie.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu oraz używania substancji psychoaktywnych w latach 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie merytoryczne z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrześni za 2020 rok..

W Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia we Wrześni prowadzone jest poradnictwo skierowane do rodzin, w których występuje problem szkodliwego używania bądź uzależnienia od środków psychoaktywnych (narkotyków). W 2020 z konsultacji skorzystało 110 osób. W porównaniu do roku poprzedniego, liczba osób wymagających wsparcia zwiększyła się o 4 osoby. Poradnia prowadzi także terapię osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu. Czas niezbędny do przeprowadzenia skutecznej terapii jest długi: od 18 do 24 miesięcy. Po zakończonej terapii stacjonarnej osoby uzależnione, w celu kontynuowania leczenia, kierowane są do dalszej psychoterapii w zakładach ambulatoryjnych oraz do grup samopomocowych Anonimowych Alkoholików i klubów abstynenta.

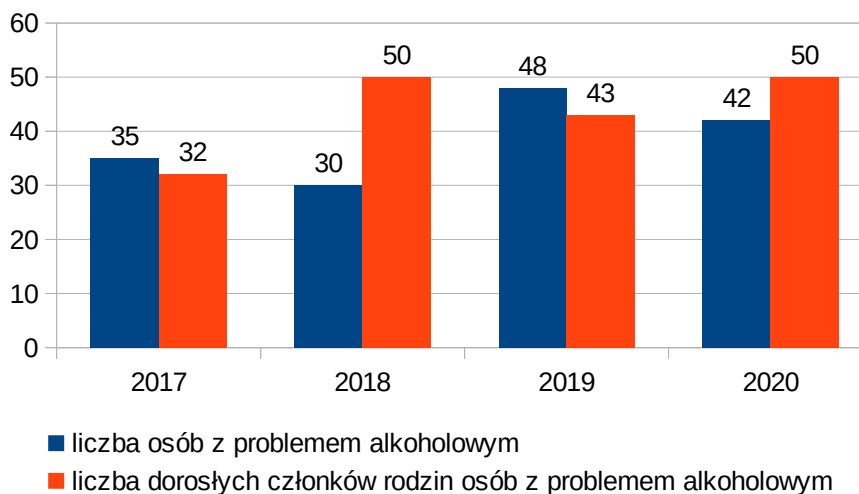
Tabela 1. Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych w latach 2017-2020.

	2017	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych	391	379	398	379
liczba osób współuzależnionych,	300	340	366	327
łącznie:	691	719	764	706

Źródło: Informacje uzyskane z Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia „Centrum U” we Wrześni.

W Punkcie Konsultacyjnym prowadzonym przez Wrześnińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Jantar” udzielono porad 42 osobom z problemem alkoholowym oraz 50 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym. W porównaniu do roku poprzedniego, liczba porad udzielonych dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym zwiększyła się.

Wykres 5. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin w latach 2017-2020.

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1.

Dane dotyczące działań GKRPA we Wrześni podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020 przedstawia poniższa tabela. W porównaniu do roku poprzedniego zmalała liczba osób uzależnionych oraz liczba członków rodzin, z którymi przeprowadzono rozmowy, spadła także liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień oraz liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Wpływ na niską zgłaszalność na leczenie miała pandemia koronowirusa covid-19 i związane z nią ograniczenia sanitarno-epidemiologiczne.

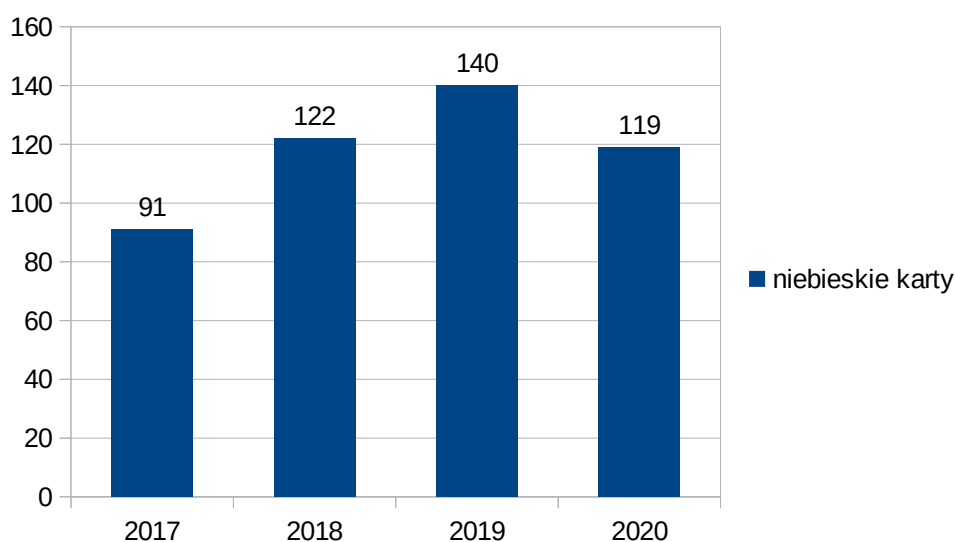
Tabela 2. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Wrześni wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020.

	2017	2018	2019	2020
liczba złożonych wniosków	51	49	42	28
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	35	25	31	28
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	68	53	57	49
Liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia	19	15	16	12
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	28	26	14	21

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-GI.

Niezwykle ważnym obszarem w gminie jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zadania te realizuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie poprzez nawiązanie kontaktów z ofiarami przemocy domowej, diagnozowanie problemów, udzielanie konsultacji oraz indywidualną pracę z klientami. Z informacji Zespołu wynika, że w roku 2020 na terenie gminy wypełniono łącznie 119 formularzy dotyczących założenia Niebieskiej Karty. Na przestrzeni 4 lat widać znaczący wzrost liczby procedur realizowanych w ramach Niebieskiej Karty natomiast rok 2020 i pandemia covid-19 spowodowały zmniejszenie zgłaszania przemocy w rodzinach.

Wykres 6. Liczba założonych procedur Niebieska Karta w latach 2017-2020.

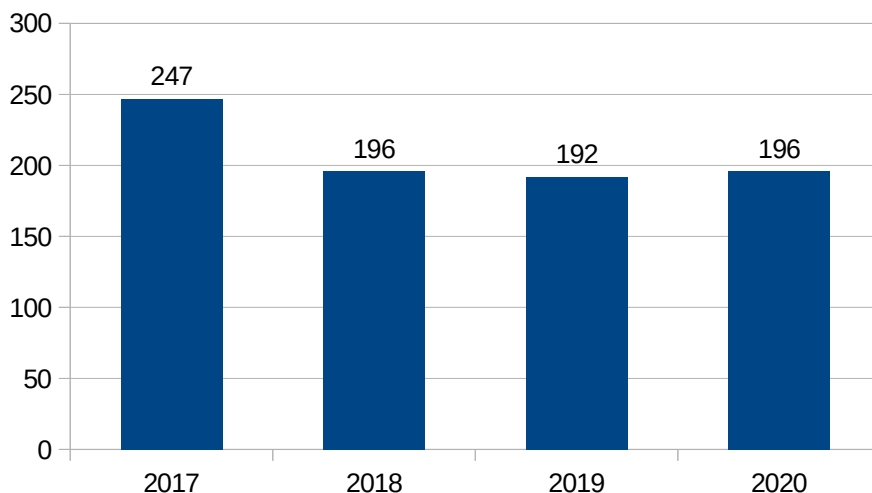

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-GI.

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na terenie Miasta i Gminy Września w 2019 r. wśród społeczności lokalnej (300 osób dorosłych, 829 osób niepełnoletnich, 30 sprzedawców napojów alkoholowych) wykazały występujący na terenie miasta i gminy Września problem prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu . Do takiego procederu przyznało się 12% respondentów spośród całej próby badawczej, tj. 300 osób. Przeciwdziałanie nietrzeźwości na drogach powinno uwzględniać współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami a najbardziej naturalnym partnerem takich działań jest lokalna jednostka policji.

W statystykach uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji we Wrześni można zauważyć, że na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców jest na podobnym poziomie.

Wykres 7. Liczba nietrzeźwych kierowców zatrzymanych przez Policję na przestrzeni lat 2017-2020.

Źródło: Informacje uzyskane z Komendy Powiatowej Policji we Wrześni.

Ilość osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w tzw. pomieszczeniach dla osób zatrzymanych w KPP we Wrześni, pełniących funkcję izby wytrzeźwień, wyniosła w 2020 r. 64 osoby, tj. o 3 osoby mniej niż w roku 2019.

W zakresie podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Komenda przeprowadziła dodatkowe patrole prewencyjne. W ramach działań prewencyjnych funkcjonariusze prowadzili obserwacje i kontrole w punktach sprzedaży alkoholu oraz w najbliższej okolicy a także zwracali uwagę na porządek publiczny przy obiektach.

Tabela 3. Działania Komendy Powiatowej Policji we Wrześni w zakresie dodatkowych płatnych patroli policyjnych.

	2017	2018	2019	2020
liczba patroli	39	40	46	46
liczba skontrolowanych miejsc	263	199	247	261
liczba interwencji publicznych	79	109	150	132
liczba interwencji domowych	2	3	1	7
Liczba wylegitymowanych osób	312	319	509	512
Liczba wykroczeń z łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	39	111	179	144

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (w skrócie PARPA), co ósmy dorosły Polak nie pije alkoholu w ogóle, jednak kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących

alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Model życia społecznego, funkcjonowanie oraz jakość procesów edukacyjnych mają ogromny wpływ na zdrowie człowieka oraz zdolność do przeciwstawiania się ryzykownym dla zdrowia zachowaniom i zjawiskom. Współczesne tendencje i zmiany dotyczące zachowań ryzykownych coraz częściej wskazują na to, że osoby zainteresowane używkami sięgają po różne środki i substancje psychoaktywne.

Według raportu z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 r., zarówno wśród dorosłej społeczności jak i wśród młodzieży, najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną są napoje alkoholowe. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów piętnasto - szesnastoletnich i 92,8% uczniów siedemnasto – osiemnastoletnich. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. (Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. „Używanie alkoholu przez młodzież szkolną” Janusz Sierosławski, badanie zrealizowane w ramach Europejskiego Programu Badań Ankietowych ESPAD).

Z badań przeprowadzonych w 2019 r. w Gminie Września, na próbie 829 uczniów, po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnęło 46% uczniów ze szkół podstawowych oraz 82% uczniów ze szkół ponadpodstawowych. Porównując te dane do wyników ogólnopolskich możemy zauważyć, że alkohol pił mniejszy odsetek uczniów, niż ma to miejsce w całej Polsce.

W kwestii spożywania alkoholu przebadano też dorosłych Wrześnian (300 osób). Ankietowanym zadano pytanie o to, jak często sięgają po tego typu używkę. Możemy zauważyć, iż 3% ankietowanych przyznało, że pije codziennie, 12% sięga po alkohol kilka razy w tygodniu, 11% respondentów –raz w tygodniu, 33% -kilka razy w miesiącu, 7% -raz w miesiącu, natomiast 26% -kilka razy w roku. Abstynencję zadeklarowało 8% mieszkańców. (Diagnoza problemów społecznych na terenie miasta i gminy Września 2019).

Badanie wykazało także, że część mieszkańców nie zdaje sobie sprawy ze szkodliwości alkoholu dla zdrowia - alkohol jest bardzo szkodliwy według 29% przebadanych osób, szkodliwy zdaniem 48%, w małym stopniu szkodliwy dla 21%, a nieszkodliwy w opinii 2% (Diagnoza problemów społecznych na terenie miasta i gminy Września 2019). Ostatnią analizowaną kwestią związaną ze spożywaniem alkoholu, była dostępność napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym. Na łatwość zakupu alkoholu w mieście i gminie Września wskazało 53% uczniów ze szkół podstawowych oraz 71% uczniów ze szkół ponadpodstawowych. Z badań ogólnopolskich wynika natomiast, że zdobycie alkoholu byłoby łatwe dla 78,8% uczniów z młodszymi klasami oraz dla 94,2% uczniów szkół ponadpodstawowych.

Używanie substancji psychoaktywnych innych niż alkohol i tytoń to zjawisko znacznie rzadziej deklarowane. Do zażywania substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu przyznało się bowiem 16,4% badanych w całej Polsce. Lokalne badanie przeprowadzone w 2019 roku wśród mieszkańców miasta i gminy Września pokazuje natomiast, iż po substancje psychoaktywne sięgnął nieco większy odsetek dorosłych ankietowanych, niż ma to miejsce w całej Polsce – 21%. Analiza trendów rozpowszechnienia używania nowych substancji psychoaktywnych, czyli tzw. ”dopalaczy” napawa optymizmem. Według raportu z badań ESPAD 2019, „tendencjom spadkowym w tym zakresie towarzyszy wzrost przekonań o ryzyku związanym z używaniem tych substancji, nie tylko w sposób regularny, ale także na poziomie eksperymentowania. Trzeba dodać, iż wskaźniki dostępności tych substancji także weszły w trend spadkowy. (Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. „Używanie alkoholu przez młodzież szkolną” Janusz Sierosławski, badanie zrealizowane w ramach Europejskiego Programu Badań Ankietowych ESPAD).

W badaniach przeprowadzonych w naszej gminie, uczniowie zostali zapytani o to, czy kiedykolwiek w życiu zdarzyło im się zażywać narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne. Odpowiedzi na tak postawione pytanie pokazują, że zdecydowana większość respondentów nie używała nigdy tego typu substancji (90%). Po środki psychoaktywne sięgnęło 10% ankietowanych, w tym 4% uczniów zażywało je jednokrotnie, kolejny 4% - kilka razy, 2% - wiele razy, natomiast 1% - regularnie/codziennie.

Rozpatrując kwestię częstotliwości zażywania środków psychoaktywnych przez uczniów z podziałem na szkołę możemy zauważyć, iż po tego typu substancje sięgnął większy odsetek uczniów ze szkół ponadpodstawowych (15%), niż ze szkół podstawowych (6%) – różnica pomiędzy nimi jest znaczna. Zdecydowana większość uczniów dostrzega ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Tylko bardzo nieliczni stwierdzają, że ich używanie nie może być związane z żadnym negatywnym następstwem. Najwięcej takich odpowiedzi padło przy eksperymentowaniu z próbami palenia papierosów.

WNIOSKI

Z „Diagnozy problemów społecznych na terenie miasta i gminy Września” wynika, iż ważną kwestią jest:

- 1) wysoka wartość sprzedawanego alkoholu, co może bezpośrednio wpływać na:
 - spożywanie napojów alkoholowych przez część mieszkańców w ilościach wskazujących na picie ryzykowne,
 - wczesną inicjację alkoholową podejmowaną przez niepełnoletnich,
 - dostępność napojów alkoholowych dla niepełnoletnich,
 - prowadzenie pojazdów przez osoby będące pod wpływem alkoholu;

- 2) edukacja mieszkańców w zakresie konsekwencji zdrowotnych, społecznych i prawnych spożywania środków psychoaktywnych.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców miasta i gminy Września, z wyszczególnieniem konsumentów: napojów alkoholowych, środków psychoaktywnych, osób uzależnionych od alkoholu, uzależnionych od środków psychoaktywnych, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, dzieci i młodzieży szkolnej.

CEL PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Cel będzie realizowany w następujących obszarach:

- A. Promocja zdrowia, profilaktyka.
- B. Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa.
- C. Monitoring.

Cele szczegółowe Programu :

A. Promocja zdrowia, profilaktyka.

- A1. Opóźnienie wieku inicjacji spożywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz ograniczenie ich spożycia.
- A2. Zapobieganie nietrzeźwości w miejscach publicznych oraz respektowanie przez sprzedawców napojów alkoholowych postanowień Ustawy o wychowaniu w trzeźwości.
- A3. Rozpowszechnianie wiedzy na temat szkodliwości nadmiernego spożycia alkoholu, choroby alkoholowej, skutkach społecznych i zdrowotnych oraz o możliwości uzyskania pomocy.
- A4. Upowszechnianie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych
- A 5. Kreowanie alternatywnych form spędzania czasu, a także promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.

Lp.	Zadanie	Wskaźniki	Realizatorzy	Cel operacyjny określony w NPZ
1.	Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie opiniowania wniosków w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz działań interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia oraz osobom nietrzeźwym	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba wydanych opinii w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych. – Liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. – Liczba ujawnionych przypadków złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych – Liczba przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych. 	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miasta i Gminy we Wrześni.	Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych

2.	Organizacja działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba szkoleń zorganizowanych dla sprzedawców napojów alkoholowych. – Liczba uczestników szkoleń. 	Urząd Miasta i Gminy we Wrześni, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sprzedawcy napojów alkoholowych.	Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień
3.	Realizacja programów edukacyjno-wychowawczych i profilaktycznych, w szczególności rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBPN w placówkach oświatowych	<ul style="list-style-type: none"> – Liczb zrealizowanych programów rekomendowanych – Liczb zrealizowanych programów – Liczba uczestników programów – Liczba szkół biorących w nich udział 	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe,	Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego
4.	Rozwój kadr zajmujących się profilaktyką uzależnień poprzez wspieranie i organizowanie działań mających na celu podnoszenie ich kompetencji w tym zakresie; podnoszenie kompetencji wychowawczych osób zajmujących się pracą z dziećmi i młodzieżą	<ul style="list-style-type: none"> – Liczb zrealizowanych szkoleń, konferencji – Liczba uczestników 	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, pozostałe osoby fizyczne, instytucje i organizacje.	Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień
5.	Informowanie o dostępności usług pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie szkodliwości alkoholu między innymi poprzez zakup materiałów: dydaktycznych, edukacyjnych, promocyjnych, profilaktycznych, literatury i prasy fachowej, filmów szkoleniowych; rozpowszechnienie ulotek, broszur, współpraca z mediami.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych z zakresu szkodliwości spożywania alkoholu. – Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych z zakresu szkodliwości spożywania alkoholu. – Szacunkowa liczba miejsc, gdzie zostały udostępnione informacje o dostępności usług pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin. – Liczba zrealizowanych działań edukacyjno-informacyjnych. 	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień
6.	Informowanie o dostępności usług pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych – Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych 	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds.	Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień, Zadania na rzecz

	powszechniej edukacji w zakresie szkodliwości substancji psychoaktywnych, między innymi poprzez zakup materiałów: dydaktycznych, edukacyjnych, promocyjnych, profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> - Szacunkowa liczba miejsc, gdzie zostały udostępnione informacje o dostępności usług pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin. - Liczba zrealizowanych działań edukacyjno-informacyjny 	Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	ograniczenia stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP
7.	Organizowanie i współorganizowanie przedsięwzięć profilaktycznych, lokalnych imprez, konkursów profilaktycznych, promujących zdrowy styl życia.	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych przedsięwzięć profilaktycznych. - Szacunkowa liczba uczestników. - Liczba współorganizowanych przedsięwzięć profilaktycznych. 	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik, Straż Miejska, Komenda Powiatowa Policji, organizacje pozarządowe, Poradnia Leczenia Uzależnień, media, Ośrodek Pomocy Społecznej, służba zdrowia, placówki oświatowe.	Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień
8.	Wspieranie działań Policji i Straży Miejskiej na rzecz ograniczenia liczby kierowców pod wpływem alkoholu oraz środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zakupionych i rozpowszechnionych materiałów profilaktycznych z zakresu bezpiecznego, trzeźwego prowadzenia pojazdów. - Liczba zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu. 	Komenda Powiatowa Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Miejska.	Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych
9.	Wspieranie działań prewencyjnych przez funkcjonariuszy Policji w sytuacjach spożywania alkoholu oraz środków psychoaktywnych w miejscach publicznych poprzez dofinansowanie dodatkowych patroli pełniących w czasie ponadnormatywnym.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba patroli, - liczba wykrytych spraw związanych ze spożywaniem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych. 	Komenda Powiatowa Policji	Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych ,
10.	Udział w lokalnych i ogólnopolskich programach i kampaniach edukacyjno- społecznych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień (FAS, programy dla seniorów, Zachowaj Trzeźwy Umysł i inne)	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba kampanii i programów edukacyjno-społecznych - Szacunkowa liczba odbiorców zrealizowanych kampanii i programów 	Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Społecznej, Straż	Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień

			Miejska, Policja, służba zdrowia.	
11.	Tworzenie możliwości dodatkowych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i patologią społeczną poprzez zakup sprzętu sportowego i wyposażenia terenów rekreacyjnych, hal sportowych, boisk i placów zabaw, finansowanie i dofinansowanie rozwoju infrastruktury przeznaczonej do uprawiania sportu i rekreacji;	- liczba zakupionego sprzętu, - szacunkowa liczba korzystających odbiorców.	GKRPA, Pełnomocnik ds Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jednostki pomocnicze gminy, jednostki organizacyjne gminy.	Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień

B. Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa.

B1. Zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób dotkniętych uzależnieniem i współuzależnieniem od alkoholu.

B2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych miejsc wsparcia.

B3. Zapewnienie dostępności pomocy specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej,

B4. Zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób dotkniętych uzależnieniem od środków psychoaktywnych.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy	Cel operacyjny określony w NPZ
1.	Prowadzenie pozalekcyjnych programów opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych, socjoterapeutycznych oraz dożywanie dzieci i młodzieży (w tym: zapewnienie warunków do prowadzenia zajęć)	- Liczba uczestników zajęć - Liczba godzin zrealizowanych zajęć. - Liczba programów	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jednostki pomocnicze gminy, organizacje pozarządowe, wolontariusze.	Poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo- - wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin
2.	Zakup wyposażenia i materiałów niezbędnych do realizacji programów opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i socjoterapeutycznych	- Liczba zakupionych materiałów i wyposażenia	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wychowawca	Poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo- - wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin
3.	Tworzenie możliwości dodatkowych form spędzania wolnego czasu	- Liczba uczestników zajęć - Liczba godzin	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów	Poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy

	dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych alkoholizmem i patologią społeczną poprzez organizację wypoczynku letniego i/lub zimowego.	<p>zrealizowanych zajęć.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Liczba zorganizowanych kolonii i/lub półkolonii dla dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem i patologią społeczną. 	Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jednostki pomocnicze gminy, organizacje pozarządowe, wolontariusze.	psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo- wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin
4.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym, udzielanie osobom uzależnionym i ich rodzinom konsultacji oraz porad psychologicznych i prawnych.	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba godzin otwarcia Punktu Konsultacyjnego. – Liczba specjalistów pracujących w Punkcie. – Liczba udzielonych porad. – Liczba osób, które zgłosiły się do punktu. 	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wrzesińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Jantar”.	Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich
5.	Dofinansowanie i organizowanie warsztatów oraz szkoleń zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki, terapii uzależnień, leczenia odwykowego	<ul style="list-style-type: none"> – Kwota dofinansowania warsztatów i szkoleń. – Liczba uczestników warsztatów i szkoleń. – Liczba szkoleń i warsztatów w których uczestnicy brali udział. 	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta i Gminy we Wrześni, organizacje pozarządowe.	Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień
6.	Wspieranie działań placówek leczenia odwykowego przez: <ul style="list-style-type: none"> - finansowanie programów terapeutycznych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ - zakup sprzętu mającego na celu poprawę warunków w bazie lokalowej, w której prowadzona jest terapia i zajęcia dla uzależnionych od alkoholu; 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba sfinansowanych programów. – Liczba uczestników programów terapeutycznych. – Rodzaje programów jakie zostały sfinansowane. 	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współzależnienia.	Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich
7.	Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: <ul style="list-style-type: none"> – rozpatrywanie wniosków o leczenie przeciwalkoholowe; – kierowanie na badanie do biegłych 	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba rozpatrzonych wniosków o leczenie. – Liczba osób skierowanych na badanie do biegłego sądowego. 	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokurator Rejonowy, Sąd, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współzależnienia, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja.	Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich

	<p>sądowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - kierowanie wniosków o leczenie przeciwalkoholowe do Sądu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba wniosków skierowanych do sądu o podjęcie leczenia. 		
8.	<p>Udzielanie wsparcia w utrzymaniu abstynencji poprzez wspomaganie: działalności stowarzyszeń zajmujących się uzależnieniem, grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar przemocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba stowarzyszeń zajmujących się problemem uzależnień, - Liczba grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych - Szacunkowa liczba osób objętych pomocą stowarzyszeń i grup wsparcia. 	<p>Wrześnińskie Stowarzyszenie Abstynentów „Jantar”, Wspólnota AA, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny.</p>	<p>Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich</p>
9.	<p>Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie -dofinansowanie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej oraz grupy wsparcia dla ofiar przemocy - podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przemocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba założonych niebieskich kart - liczba odbytych posiedzeń grup roboczych, - liczba osób, którym udzielono porady - liczba godzin otwarcia punktu dla osób doznających/ stosujących przemoc. - liczba szkoleń 	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji Września, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.</p>	<p>Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie</p> <p>Edukacja kadr</p>
10.	<p>Prowadzenie poradnictwa dla rodzin, w których występuje problem szkodliwego używania środków psychoaktywnych bądź problem uzależnienia od środków psychoaktywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba udzielonych porad. - Liczba osób, które zgłosiły się do punktu. - Liczba godzin otwarcia punktu 	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p>	<p>Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP</p>

C. Monitoring.

C 1. Okresowa ocena stanu zagrożenia problemem alkoholowym na terenie miasta i gminy Września poprzez analizę wskaźników pozyskiwanych ze sprawozdań i raportów instytucji/organizacji zaangażowanych w prowadzenie działań na rzecz profilaktyki uzależnień.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy	Cel operacyjny określony w NPZ
1.	Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień na terenie miasta i gminy.	<ul style="list-style-type: none">– Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej.– Liczba osób leczących się w Poradni,– Liczba osób zgłaszanych do GKRPA.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podmioty zewnętrzne, placówki oświatowe, Poradnia Leczenia Uzależnień i Współzależnienia.	Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu
2.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wymiany informacji dotyczących polityki antyalkoholowej, używania środków psychoaktywnych oraz działań pomocowych.	<ul style="list-style-type: none">– Liczba instytucji ze sobą współpracujących w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi.– Częstotliwość kontaktów– w sprawie prowadzenia polityki antyalkoholowej.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, placówki oświatowe, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny konsultacyjne, Poradnia Leczenia Uzależnień, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna.	Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja - Jej celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powinny opierać się na:

1. Ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu.
2. Ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę zróżnicowanych metod pomiaru, tj.:
analizę dokumentów,
badanie ankietowe adresatów Programu .

WARUNKI REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2022 ROK

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r. jest Burmistrz Miasta i Gminy Września.
2. Koordynację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkotykowych, zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r. prowadzi Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Wysokość środków finansowych na realizację zadań Programu określa Rada Miejska w drodze uchwały w sprawie budżetu na 2022 rok. Środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a także dotacji, darowizn i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych.
4. Decyzje dotyczące wydatków przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań zawartych w programie, po uzyskaniu opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podejmuje Burmistrz Miasta i Gminy Września poprzez akceptację preliminarza wydatków.
6. Rada Miejska otrzymuje sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2022 rok do końca pierwszego kwartału roku następnego.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIAST I GMINY WRZEŚNIA

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Września należą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Placówka leczenia odwykowego - Poradnia Leczenia Uzależnień i Współzależnienia „Centrum U”;
- Straż Miejska;
- Komenda Powiatowa Policji;
- Placówki edukacyjne z terenu Miasta i Gminy Września;
- Organizacje pozarządowe oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna;
- Prokuratura Rejonowa;
- Sąd Rejonowy;
- wolontariusze.

Są to podmioty prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź tą działalność wspomagające. Działają również na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w mieście i gminie Września można zaliczyć:

- pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych;
- terapeutów uzależnień;
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- pracowników ośrodka pomocy społecznej;
- funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej;
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych;
- niepijących alkoholików, członków wspólnoty AA.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za wykonywanie zadań wynikających z przytoczonych wyżej ustaw oraz realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii członkowie Gminnej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2022 r. za udział w każdym posiedzeniu Komisji (w przypadku, gdy w jednym dniu obraduje komisja interwencyjno- motywacyjna i zwykła przysługuje jedno wynagrodzenie).

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt. 1 wypłacane jest miesięcznie, zgodnie z wykazem obecności na posiedzeniach Komisji.

3. W przypadku nieobecności na posiedzeniu Komisji wynagrodzenie nie przysługuje.

4. Członkom Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu pełnienia obowiązków Członka Komisji na zasadach obowiązujących pracowników samorządowych z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, przy czym udział w szkoleniach i wyjazdach nie uważa się za wykonywanie zadań w rozumieniu pkt. 1.